

HARKU VALLA TEATAJA

Harku valla
ametlik hääle-
kandja. Ilmub
kaks korda kuus.

Neljapäev,
5.12.2013
Nr. 23(343)

Meie metsad võiksid ja
peaksid olema
heakorrastatud.

ARNO HIRTENTREU
Vallavolikogu esimees

Vallamaja lahtioleku ajad detsembrikuus

- Esmaspäev (9., 16. detsember) kell 8.00-18.00.
- Teisipäev (10., 17. detsember) kell 8.00-18.00.
- Kolmapäev (4., 11., 18. detsember) kell 8.00-16.00.
- Neljapäev (5., 12., 19. detsember) kell 8.00-18.00.
- Reede (6., 13., 20. detsember) kell 8.00-14.30.
- 23. detsembril oleme avatud kell 8.00-15.00.
- 31. detsembril oleme avatud kell 8.00-13.00.
- 24., 25., 26., ja 27. detsembril on vallamaja suletud.

Surma saab registreerida Tallinna perekonnaseisuametis (Pärnu mnt 67) või Harju maavalitsuses (Roosikrantsi 12, B korpus).

TÄNA LEHES

Uuest volikogu ja vallavalitsuse koosseisust

Harku Valla Teataja annab ülevaate volikogu liikmetest, vallavalitsuse ning volikogu komisjonide koosseisust. / [LK 2](#)

Tabasalu kulturist – maailma kuues

Ligi kakskümmend aastat Harku vallas elanud Peep Reinart saavutas novembri keskel Austrias peetud klassikalise kultuurismi maailma-meistrivõistlustel hinnatava kuuenda koha. Mis mees ise saavutusest arvab, loe sellest lehenumbrist. / [LK 4](#)

Kui aktiiv kipub ära
vajuma, siis tuleb
ühistegevust
turgutada. / [LK 3](#)

MARKO KUUSALU
Kumna küla elanik

Eakate ja hädasolijate aitamine tõi valla kõrge tunnustuse

Novembri eelviimasel laupäeval peetud valla sünnipäevapeol anti üle ka neli tänavust teenetemärki. Tänutäheks pühendunud vabatahtliku töö eest eakate abistamisel sai tunnustuse Rein Kuusik Murastest, kes igapäevaselt töötab Mustamäel Tallinna Tehnikaülikoolis.

ALLAR VIIVIK
vallaleht@harku.ee

Värskest tunnustuse saanud Rein Kuusiku töökoht on Tallinna Tehnikaülikooli anorgaaniliste materjalide teaduslabori juht ja ta on selle juhataja.

Tunnustusest, abistamisest, Harku vallast ja hobidest rääkiski ta toises keskkonnas.

Kas tunnustus tuli mehele ootamatusena? Rein Kuusik muheleb. Ja tunnistab: kui hooldustöötajast abikaasa Liia ning ta ise said valla sünnipäevale eraldi kutsed, siis võis midagi arvata. “Tundus, et ei ole tavapärane. Püüdsin olukorda algallikatest uurida. Aga kaasa jälgis vaikimisvannet,” räägib ta. “Muidugi oli üllatus, kui üks neljast teenemärgist just minule üle anti.” Tavapärase kõne asemel tänas Rein Kuusik vallajuhte lauluteastega

Eeskuju isakodust

Lühike põhjendus tunnustusel kõlab: tänutäheks pühendunud vabatahtliku töö eest eakate abistamisel. “Rein ei pelga puid lõhkuda ja riita laduda, väravaid parandada, muru niita, tuua poest toiduaineid, ehitada ja teha remonti. Ta on alati sõbralik ja abivalmis,” on meest iseloomustatud.

**“KUI KEEGI ON
ROHKEM HÄDAS, KUI
ISE OLED, SIIS LÄHED
IKKA APPI.”**

“Olen aidanud oma abikaasat Liiat ühes ja teises olukorras. Kui on tarvis midagi raskeemat viia või tuua. Ta on ikkagi naisterahvas,” seletab Rein Kuusik. Lisab kohe ühe eredama abistamisjuhtumi, kui mullu oli tarvis inimene

Rein Kuusik

- Sündinud 19. oktoobril 1941. aastal Jõgeva vallas Väljaotsa külas.
- Õppinud Siimusti algkoolis ning Jõgeva keskkoolis. 1964. aastal lõpetas kiitusega TPI keemilise tehnoloogia eriala.
- Töötanud TPI-s ja TTÜ-s ligi 50 aastat. Praegu juhtivateur ja anorgaaniliste materjalide teaduslabori juht.
- Aastast 1971 tehnika-kandidaat, saanud ENSV riikliku preemia ja Eesti vabariigi riikliku teaduspreemia tehnikateaduste alal 2010.
- Teadustöö põhisuunad on mineraalsete maa-varade ning anorgaaniliste tööstusjäätmete füüsikalise-keemilise ja tehnoloogiline iseloomustamine neile uute kasutusala leidmiseks, keemia ja keemiatehnika.
- Ligi 200 teaduspublikatsiooni ja paarikümne patendi autor või kaasautor.

haiglast ära tuua. Alguses arvas mees, et abivajaja liigub ratastoolis või suudab natuke ka ise käia. Kuid haige tuli lausa sülle võtta ja autosse kanda.

Samuti aitab ta sõidutada eakaid Keila valla Karjaküla sotsiaalkeskuse sauna ning on neid kõikvõimalikul muul moel abistanud. “Kui keegi on rohkem hädas, kui ise oled, siis lähed ikka appi. Harjumus teisi aidata saab alguses lastetoast ja tööharjumustest. Minul on see pärit isakodust, mis asub Jõgeva maakonnas,” ütleb ta.

Õpihimu viib edasi

Kuidas sai aga ühest Jõgevamaa mehest Harku valla Muraste küla elanik? Toonasest TPI-sse mäe-keemia-teaduskonda tuli Kuusik 1959 ning lõpetas selle viis aastat hiljem.

“Jäin kõrgkooli tööle ja sain korteri Rävala puistessele

“Lapselapsi olen aidanud keemias nii palju, et nad on siin laboris ekskursioonil käinud. Koolides olen käinud kampaaniate ajal külas ning lapsed on ka siin käinud,” ütleb Rein Kuusik.

Allar Viivik

Teadlaste majja. Kui aga türed löid omad pered, siis loobusime. Pole mõtet elada kahekesi suures korteris,” seletab Rein Kuusik. Selle asemel korrastati elamiskõlblikuks suvila Murastes. “Sissekirjutus on seal aastast 2001,” lisab ta.

Kui jutt läheb kõikvõimalikele töödele, löövad Rein

Kuusiku silmad särava. Ta seletab, et kõik rauatööd õppis ta selgeks aastatel 1959-1961 Maardu Keemiatehases lukksepa ametit pidades. “Puu-, põllu- ja metsatöö oskused on tulnud noorena kodutalust. Sõidan veel praegugi traktorige, busside või kombainidega. Muidugi vanemat tüüpi riistadega,” ütleb ta.

Hobid on mehel huvitavad. Lauluhuvi on viinud ta TTÜ ja EMLS-i meeskooride bassirühmadesse. Võõrad pole ka jahipidamine ja kalapüük. Oma aja võtab kõpitsemine maja ümber. “Koostöö” kahe tütre viie lapselapsesega on lausa preemia. Õpihimu ja koolipoisi huvi püsib minus ikka edasi,” ütleb Rein Kuusik.

SAAME TUTTAVAKS

Volikogu ja vallavalitsuse uus koosseis alustas tööd

Harku vallavolikogu 8. koosseis registreeriti 5. novembril 2013. Volikogu on 21-liikmeline ning koosseisu kuuluvad:

Eesti Reformierakond
• Arno Hirtentreu (volikogu aseesimees)
• Ott Kasuri
• Rainer Ottis
• Anne-Ly Mitt
• Martina Mamontov
Erakond Isamaa ja Res Publica Liit
• Jaanus Härms
• Meelis Härms
• Kaido Kruusojä
• Aadu Kana
• Ene Alttöa
• Helikar Öepa (volikogu aseesimees)
• Katrin Krause
• Toivo Promm
• Arne Kask
• Olav Arna
Valimisliit Harku valla kodanike ühenduste liit
• Val Rajasaar
• Priit Kotkas
• Kalev Kõnsa
Eesti Keskerakond
• Galina Kostõleva
• Sulev Roos
Sotsiaaldemokraatlik erakond
• Hardi Volmer
Harku vallavalitsus on 5-liikmeline. Sellesse kuuluvad vallavanem ja kaks palgalist vallavalitsuse liiget (abivallavanemad) ning kaks vallavalitsuse liiget.
Vallavalitsuse liikmed on:
• Kaupo Rätsepp – vallavanem
• Erik Sandla – abivallavanem
• Vello Viiburg – abivallavanem
• Marju Aolaid (IRL)
• Arvi Eidisk (ERE)

Komisjonid

Vallavolikogu juurde kuulub viis alalist valdkondlikku töökõmisjoni. Komisjoni kohustuseks on ühelt poolt selgitada lahendamist vajavad valaelu probleemid oma tegevusvaldkonnas ning teha ettepanekuid nende lahendamiseks, teisalt kontrollida komisjoni vastutusvaldkonda puudutavate volikogu määruste ja otsustuste täitmist. Komisjoni kuulub 3-11 liiget, sh üle poolte liikmetest peavad olema volikogu liikmed. Komisjoni esimees ja aseesimees valitakse volikogu istungil salajase hääletamise teel. Komisjoni liik-

med kinnitatakse komisjoni esimehe ettepanekul. Revisjonikomisjoni esimees ja aseesimees ning liikmed valitakse kõik salajasel hääletusel.

Majanduskomisjoni tegevusvaldkond on majandus-, arengu- ja finantsalaste küsimuste lahendamine. Komisjoni esimees on Meelis Härms, aseesimees Arno Hirtentreu ja liikmed Kaido Kruusojä, Helikar Öepa, Jaanus Härms, Toivo Promm, Viktor Kurušev, Vello Viiburg, Sigrid Nieländer, Arvi Eidisk, Ene Bõtcher.

Ehitus- ja planeerimiskomisjoni ülesandeks on planeerimis- ja ehitusalaste küsimuste lahendamine. Komisjoni esimees on Aadu Kana, aseesimees Rainer Ottis ja liikmed Jaak Soolep, Hannes Reinola, Tõnu Vilipuu, Veiko Toomlaid, Erik Sandla, Priit Kotkas, Kaido Kruusojä, Meelis Härms, Jaanus Härms.

Haridus-, kultuuri- ja sotsiaalkomisjoni tegevusvaldkonnad on hariduse-, kultuuri-, noorsootöö-, spordi-, sotsiaal- ja tervishoiualaste küsimuste lahendamine. Komisjoni esimees on Ott Kasuri, aseesimees Ene Alttöa ja liikmed Kalev Kõnsa, Hardi Volmer, Galina Kostõleva, Kaupo Rätsepp, Meelis Härms, Olav Aarna, Katrin Krause, Martina Mamontov, Maris Viisileht.

Maa- ja keskkonnakomisjoni tegevusvaldkonnad on keskkonna-, looduskaitse-, avaliku ja heakorra küsimuste lahendamine. Komisjoni esimees on Anne-Ly Mitt, aseesimees Kaido Kruusojä ja liikmed Val Rajasaar, Jutta Kase, Ain Kabaal, Arne Kask, Helikar Öepa, Sulev Roos, Evelin Tiirik, Lembit Vaab, Alari Alviste.

Revisjonikomisjoni ülesanded on sätestatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 48 lõikes 3 ja Harku valla põhimääruse §-s 29. Töö peamiseks sisuks on vallavalitsuse, vallavalitsuse ametiasutuste ja nende ametiasutuste hallatavate asutuste ning kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva mõju all oleva äriühingu, sihtasutuse ja mitmetulundusühingu tegevuse seaduslikkuse, otstarbekuse ja tulemuslikkuse ning valla vara kasutamise sihipärasuse, aga ka vallaelarve täitmise kontrollimine ja hindamine. Liikmed on Sulev Roos (esimees), Toivo Promm (aseesimees), Hardi Volmer.

Arno Hirtentreu: kaks pead on ikka kaks pead

Hiljutistel valimistel kogus Reformierakonna nimekirjas kandideerinud Arno Hirtentreu 281 toetushäält, saavutades vallavanema, IRL-i nimekirjas kandideerinud Kaupo Rätseppa järel (742 häält) teise tulemuse Harku vallas.

ÜLO RUSSAK
vallaleht@harku.ee

Koalitsiooni moodustades leppisidki kaks erakonda kokku – Kaupo Rätsepp jätkab vallavanemana, seni opositsioonis olnud Arno Hirtentreu saab volikogu esimeheks. Harku Valla Teataja küsimustele vastab Arno Hirtentreu.

Kus on Teie juured, kuidas olete seotud Harku vallaga?

Arno Hirtentreu: Olen sündinud küll Tallinnas, aga lapsest saati, mil vanemad ehitasid Murastesse suvila, olen seotud selle paigaga. Ka oma töömeheteed alustasin tollase Tallinna Rohelise Vööndi Metsamajandi Suurupi vahtkonna metsavahina. Töö kõrvalt Maaülikoolis metsanduse eriala lõpetamise järel sai minust Vääna metskonna abimetsaülem. Nüüd ettevõtjana, Eurooil tanklaketi juhina tegutsen ka Harku vallas – siin on meil ju kolm tanklat.

Ka on mu kodu, kus olen üles kasvanud kolm last, endiselt Suurupis.

Nii et võib öelda – Teie juured on meie metsades?

Neid kohti, kus ma iga puud tean ja tunnen, on Harku vallas tõesti palju. Ka keskkonna probleemidega olen kursis – kunagi metsadesse riigi poolt rajatud kuivenduskraavid on pärast omandireformi lohakile jäetud. Palju metsa on soostunud, võssa kasvanud. Meie metsad võiksid ja peaksid olema heakor-rastatud. Aga omanikud ei tunne huvi – elavad tihtipeale välismaal.

VALLA ASI POLE EHTIDA BÜROOHOONEID, KÜLL AGA LUUA VÕIMALUSED EHTAMISEKS JA LEIDA ARENDAJA.

Kuidas üks metsamees poliitikasse satub?

Kui oled ühes kohas nii kaua elanud, ettevõtjana tegutsenud, tahad loomulikult kodukandi kujundamisel rohkem kaasa rääkida. Valda arendatakse ikkagi maksimaksja rahaga. Kandideerin esmakordselt 2005. aastal Reformierakonna nimekirjas ja osutusin valituks.

Kuidas opositsioonis olnud Reformierakonna ettepanekuid arvesse võeti, ellu viidi?

Kõigepealt oluline täpsustus: tänasele lehelugejale või

nooremale vallakodanikule on jäänud mulje, et Reformierakond on väga pikalt opositsioonis olnud. Nii see siiski pole. Selgelt opositsioonis olime 2009. aastast, eelmise volikogu koosseisus. Enne seda olin ma volikogus maa- ja keskkonnakomisjoni esimees. Neil aastail tegelesime väga aktiivselt valla üldplaneeringu menetlemisega. Laual oli meil piltlikult öeldes korraga kolm valla kaarti: roheline, mis oli kõige keskkonnasõbralikum, metsarikkam; siis kollane, kui kõige rohkem arendajate huve arvestav, ja kolmas ehk keskmine, kus oli üritatud leida tasakaal kahe esimese vahel. See kolmas variant läks ka pikale kooskõlastusringile. Ja võeti volikogu eelmise koosseisu viimasel istungil ka vastu. Kui aga ainult minu teha oleks olnud, oleks see kaart veelgi rohelisem olnud. Harku vald peab jääma kauni loodusega keskkonnasõbralikuks vallaks. Samas ettevõtjana toetasin Keila-Joa-Türisalu-Naage kandi nn kogukonna tuulikupargi võimalikku asukohta Türisalu endise raketi-baasi maa-alal. See jäi välja eelkõige elanike vastuseisu tõttu – teavitustöö planeeringu koostaja poolt võinuks parem olla.

Olete seega rohkem meeskonnamängija – ei surunud keskkonnakomisjoni esimehena oma arvamust peale?

Pean ennast tõesti rohkem meeskonnamängijaks. Samas ütlen – meil oli ja on väga hea, omal alal kompetentne meeskond. Ott Kasuri, kes on olnud kaheksa koosseisu volikogu liige, on ju väga tugev haridusspetsialist; doktor Toomas Vilosiuse nõuandeid sotsiaal- ja tervishoiuküsimustes on volikogus alati arvestatud. Ka oskas ta oma nõuandeid nii jagada, et need ei saanud tähelepanuta jääda. Allan Kiilist kui suurte kogemustega suurettevõtte juhust on aga palju kasu olnud ettevõtlusküsimuste arutamisel.

Teine oluline dokument, mille koostamisel oleme aktiivselt osalenud, on Harku valla arengukava 2010-2037. Oleme aidanud kavandada valla arenguks vajalike tootmis- ja ärimaade planeerimist meie tihehoonestusega elupiirkondade vahetusse lähedusse Tabasalus, Harkujärvel, Harkus, Tutermaal, Kumnas ja Väänas, pidades eelkõige silmas transiidikoridori Tallinna-Paldiski suunal, aga ka võimalikku Tabasalu-Juuliku teekoridori.

Eelmise nädala lõpus toimus Harjumaa omavalitsusjuhtide arutelu paljuräägitud maakonna tõmbekeskuste üle. Mida otsustati meie ja lähinaabrite suhtes?

Teiste eest ma kosta ei taha, aga üldiselt meie jaoks jätkub kõik vastavalt üldplaneeringule ja arengukavale. Tabasalu on ja jääb tõmbe-

Harku valla vastvalitud ettevõtjast esimees Arno Hirtentreu.

Ülo Russak

Mida soovitate oma järeltulijale?

HELIKAR ÖEPA
Harku valla endine volikogu esimees

Esiteks soovitaksin rahu ja tasakaalukust istungite juhtimisel. Volikogus on ikkagi 21 väljakujunenud isiksust. Sellise kogumi juhtimine pole vahetevahel kerge. Vajalikud on head ja avatud suhteid vallavalitsusega. See tagab pingeteta koostöö seadusandliku ja tegevviimu vahel. Kui on tunda, et volikogu liikmetele jääb mõni esitatud eelnõu seletuskiri pealiskaudseks või arusaamatuks, tuleks see sõnum ennetavalt edastada tegevviimule ja paluda täpsustusi.

Kõigi volikogu liikmete eesmärk on valla hea käekäik ja tasakaalustatud juhtimine. Soovitaksin uuel volikogu esimehel hoida joont, et volikogu liikmed ei sekkuks ametnike töösse, vaid teeksid seda läbi volikogu komisjonide ja vallavalitsuse. Usaldagem oma tegevviimu, oleme nad ju ise paika pannud.

keskuseks, nn tugikeskusena on arvestatud Murastet kui kiiresti kasvavat piirkonda.

Üks teie valimislubadusi oli ettevõtluskeskkonna parendamine vallas. Kui nüüd see lubadus lahti mõtestada, siis...

Tänapäeva ettevõtlus ei tähenda ainult tehase ehitamist millegi tootmiseks. Ettevõtluse arengule aitab kaasa taristu loomine, interneti olemasolu, büroofoonete ehitamine, kaugtöökohtade loomine. Valla asi pole muidugi ehitada büroofooneid, küll aga luua võimalused ehitamiseks ja leida arendaja. Mina tootsin ka oma Eurooili büroo Tabasallu, kui siin oleksid vastavad ruumid. Ja see ei kehti ainult Tabasalu, vaid ka Muraste, Vääna, Kumna, Vääna-Jõesuu kohta. Meie vald on üks neid vähesi õnnelikke omavalitsusi Eestis, kus külad pole mitte hääbuvad, vaid kasvavad.

Reformierakonna üks valimislubadusi oli Haabers-tisse mitmetasandilise ristmiku ehitamine. Kas usute lähiaastatel selle täitumist?

Kes valimisi tähelepanelikult jälgis, teab, et Reformi-

erakond lubas ka Tallinna piirkonnas sedasama. Nii et seda lubadust peaks hakkama ellu viima linn koos vallaga. Kas linn aga nii otsustab, pole teada, Reformierakond on Tallinnas opositsioonis. Et see on üleriigiliselt tähtis projekt, siis peaks osalema kindlasti ka riik. Kui kõik plaanitult läheb, siis hakkab Harku vald kindlasti ka omapoolseid rahastamisvõimalusi otsima.

Ettevõtjana olete kindlasti seda meelt, et ühel inimesel on lihtsam otsuseid langetada, ettevõtet juhtida. Kas Harku valla senine suhteliselt kiire areng ei või aeglustuda, kui seda hakkab nüüd koalitsioon juhtima?

Ka suuremaid ettevõtteid ei juhta üksinda, vaid meeskonnaga. Teisalt – ettevõtte lähtub oma tegevuses peamiselt ühest eesmärgist – teenida tulu. Valla arengus peab aga arvestama paljude erinevate sihtgruppide ja paikkondade huvidega. Ja see huvi pole mitte tulu teenimine, vaid elamisväärsel elukeskkonna loomine. Ja siin on meeskonnatöö lausa vajalik – esindatud on suurema osa elanike huvid. Vanarahva tarkusega väljen-

Harku vallavolikogu 8. koosseisu esimene istung. Ülo Russak

KÜSTLUS

Kui tähtsad on teile külaliskumiline ja kohalik kogukond?

RIHO RÕÕMUS
Ilmandu küla
elanik

Tore on see, et kogukonnapõhine tegutsemine on järjest “popimaks” muutumas. See on esimene samm, et iga kodanik hakkab tunnetama oma olulisust ja ka tähtsust nii oma lähimbruse kui ka riigi juhtimisel.

Harku vallas on kogukonnaliikumine eri vormides viimaste aastate jooksul hoolega arenenud. Ja hea on, et ka selle kohta piisavalt infot liigub. Kes kaasa tahab lüüa, peaks selle info kätte saama küll. Lisaks ühistele tegemistele ja püsiettevõtmetele on hea, et kogukonnas olemises ja liikumises on võimalik kaasa lüüa ka "passiivsemas vormis". Ehk osaledes kogukonna elus läbi arvutimeedia. Tore, et Facebook'i on osatud rakendada.

Asjaoludest tingituna olen ise rohkem osalenud kogukonnas suhtluses läbi virtuaalkanalite. Küll on mul hea mälestus kogukonna jõulisest üksemeelest ja ühistegusest, kui otsustamisel oli piirivalvekooli laienemise küsimus ja seoses sellega võimalik looduspargi ahistamine.

**KAIE
TEDER**
Ettevõtja
Tabasalust

Kogukond on ikka oluline. Tean et on olemas Tabasalu selts, mis viimati korraldas Harku Valla Külade päeva. Aga millega muidu tegelevad ja kus nad tegutsesid, pole kuulnud. Tabasalus kindlasti pole aktiivset seltsielu. Pigem on kuulda Muraste, Väana, Suurupi ja Kumna kandi tegemistest.

**MARKO
KUUSALU**
Kumna küla
elanik

Kogukonna ja küla tegemised on minule ning sõpradele väga tähtsad. Seda ei saa käest lasta. Ja kui aktiiv kipub ära vajuma, siis tuleb ühistegevust turgutada.

Kumna Küla Selts on asutatud aastal 2009. Senini olin juhatuse liige, tänavusest aastast esimees. Tegevust näib jätkuvat ning kultuuriaidas sündmusi toimub. Mõnel võiks olla rohkem publikut.

adventi. 15. detsembril annab näitleja Heino Seljamaa enda kohvriteatriga lastele etenduse. Ees ootab ka jõulunädal. Uue aasta jaoks on mõtteid kogutud. Mis toimuma hakkab, jäägu esialgu üllatuseks.

Juba tööde algusjärgus oli Merko Ehitus Eesti AS projektijuht Peeter Laidma veendunud, et suur veeprojekt saab õigel ajal või varemgi valmis. Foto on tehtud jaanuaris 2013.

Ülo Russak

Kolme küla veevärgi projekt jõuab lõpule

Vääna-Jõesuu, Suurupi ja Viti küla ühisveevärgi projekt jõuab järgmise aasta alguses nii kaugele, et kohalikel elanikel tekib võimalus hakata tarbima vee- ja kanalisatsiooni teenust.

KATRIN ROMANENKOV
vallaleht@harku.ee

Täna on valdavas osas valmis Vääna-Jõesuu ja Viti vee- ja reoveetrassid, järgmise aasta suvel jõutakse lõpuni Suurupi trasside rajamisega.

Trasside rajaja OÜ Strantum ehitab välja ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitorustikud kuni kinnistu liitumispunktni. Edasine projekteerimine ja ehitus jääb kinnistuomanike ülesandeks. Torustikud kinnistutel tuleb rajada vastavalt OÜ Strantum poolt väljastatud tehnilistele tingimustele ja kooskõlastatud liitumisprojekte. Tehniliste tingimuste taotlemise ja liitumisprotsessi osas leiab täiendavat infot OÜ Strantum kodulehelt <http://strantum.ee/categories/liitumine-ja-taotlused/>.

Peale tehniliste tingimuste väljastamist ning projekti koostamist tuleb kinnistumaniikul teatud juhtudel ehitustööde alustamiseks taotleda vallavalitsuselt kirjalikku nõusolekut. Alljärgnevalt mõned juhised.

Ehitusloaga kinnistu

Kui ehitisele on hiljuti väljastatud ehitisluba, mille aluseks oleva ehitusprojekti aser diiplaanil on märgitud ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga liitumise liitumispunkt, mis vastab OÜ Strantum poolt väljastatud tehnilistele tingimustele ning millel on trassi valdaja kooskõlastus, siis kinnistussiseste trasside rajamiseks eraldi kirjalikku nõusolekut või ehitisluba vallavalitsusest taotleda ei ole vaja. Taotleda pole vaja ka vallavalitsuse täiendavat kooskõlastust.

Tehnosüsteemidest

Kui ehitusloa aluseks olevale ehitusprojektile ei ole OÜ Strantum poolt väljastatud tehnilisi tingimusi ning kinnistuseseid trasse ei ole ka-
jastatud asendiplaanil ning

neil puudub trassi valdaja kooskõlastus, siis on tegemist ehitise tehnosüsteemi muutmisega. Sellisel juhul tuleb taotleda vallast vastavalt ehitisealuse pinna suurusel kas kirjalik nõusolek või ehitisluba. Kui planeeritava kinnistussisese trassi ehitisealune pind on kuni 60 m², siis tuleb esitada vallavalitsusele kirjaliku nõusoleku taotlus.

STRANTUM EHITAB VÄLJA ÜHISVEEVÄRGI- JA KANALISATSIOONI- TORUSTIKUD KINNISTU LIITUMISPUNKTINI.

Kirjaliku nõusoleku taotlusele lisatava projekti all on käsitletud projekti mõistet vähendatud mahus. See tähendab, et asendiplaanil on üheselt arusaadavalt kajastatud trassi kulgemine kinnistul, asendiplaanile on kantud põhimaterjalide loetelu ja lühike seletuskiri tööde läbiviimiseks. Projekti lisadeks on Strantumi tehnilised tingimused ja veemõõdusõlmne tüüpjoonis ning vastavalt Strantumi tehni-

Näide

- Kui tegemist on aiandusühistuste aiamajadega, millele ehitusload on väljastatud kunagi ammu ja tollaste ehituslubadega on aiamajade vesi ja kanalisatsioon lahendatud ühistute veevärkide ja kogumiskaevude baasil ja Strantum on väljastanud tehnilisel tingimused alles nüüd, seoses ÜF projekti valmimisega, mille kohaselt ta nõuab oma tehnilistes tingimustes muuhulgas ka kinnistusesise projekti koostamist, siis sel juhul loetakse seda olemasolevate tehnosüsteemide muutmiseks ja projekteerija ei pea vallavalitsuselt projekteerimistingimusi taotlema.
- Koostama peab siiski projekti, kooskõlastama selle Strantumiga, peale mida peab omanik pöörduma vallavalitsuse poole kirjaliku nõusoleku/ehitusloa taotlemiseks ja alles peale seda võib alustada kinnistusesiste torustike ehitusega.

listele tingimustele on lisatud hoone põhikorruse plaan vee-möödusõlme asukoha näitami-seks. Asendiplaanil peab ole-ma trassi valdaja kooskõlastus. Vallavalitsus väljastab kirja-liku nõusoleku.

Erijuhud

Kui rajatava trassi ehitisealune pind on üle 60 m², siis on vajalik vastavalt ehi-

tusseadusele taotleda ehitusluba. Kui ehitusluba kinnistul paiknevale majale ei ole väljastatud ja puudub kinnistu geolal, siis tuleb edasisel toimimisel lähtuda trassi ehitisealusest pinnast. Väiksema kui 60 m² ehitisealuse pinna puhul ei nõua vallavalitsus kirjaliku nõusoleku väljastamiseks geolaluse tegemist ega trassi aluse moodistamist.

Harju tervisekonverents “Märka, hooli ja hoia”

8. novembril said Keilas kokku Harjumaa tervist edendavate lasteasutuste esindajad.

MARJU KUUSMAA JA ANNELI TAMMIK
Tabasalu lasteasutuste Tõutare õpetajad

Keila linnavalitsuse saal täitus energiliste ja rõõmsameelsete inimestega ning Harjumaa terviseedendajate koordinaator Maris Liiders tervitas kohalikulnuid.

Harjumaa tervisekonverentsil “Märka, hooli ja hoia” võtsid sõna mitmed oma ala eksperdid. Fookuses oli inimeste vaimne tervis ning seda nii abivajaja kui ka aitaja seisukohast.

Politsei- ja piirivalveameti veebikonstaabel Maarja Punak andis ülevaate küberkriisimisest, mille toimepanemiseks kasutatakse erinevaid tehnilisi vahendeid. Kõneleja pani südamele, et peame julgustama lapsi oma kiusamisest teatama vanematele, sõpradele, politseile. Maarja Punak andis internetaadressi, kust leiab rohkem infot antud teema kohta (www.targaltinternetis.ee/). Probleemide korral võib teada maarja.punak@politsei.ee.

Järgmisena võttis sõna Harjumaa turvalisima kooli tiitli saanud Kuusalu Kesk-kooli direktor Vello Sats. Ta ütles, et nende kooli missioon on: võimaldame igale õpilasele hea hariduse turvalises keskkonnas. Selleks peavad olema paigas eesmärgid, väärtused, tööülesanded, vastutus ja tegutsemine.

Une kvaliteet

Liis Tamman tutvustas Turu ülikoolis välja töötatud programmi, mille alusel viiakse 2012.-2014. a. Eestis 20 koolis läbi pilootprojekt “Kiusamisvaba kool” (KiVa). Märksõnadeks sellel projektil on märkamise, olukorra hindamine, koostöö KiVa rühmaga ja sekkumine. Täna on Harjumaalt programmiga ühinenud Tabasalu Ühisgümnaasium ja Laulasmaa kool.

MTÜ Perekeskusest Sina ja Mina oli tulnud vestlema Ly Kasvandik teemal “Sotsiaalsed oskused kui ühed olulised laste vaimse tervise alustalad”. Muuhulgas ütles esineja, et lapse arengu toetajad on eelkõige vanemad. Laps, keda täiskasvanu kuulab, oskab kuulata ka täiskasvanuid. Laps, kes tunnetab täiskasvanute poolt selgeid piire, õpib nendega arvestama ja oma vajadusi õigeaegselt väljendama. Laps, kes tajub, et temaga ar-

vestatakse ja tema tundeid mõistetakse, mõistab ka teisi ja on valmis teistega arvestama.

Peale maitsvat lõunasööki kohtusime Jüri Kaigiga Eesti Unemeditsiini Seltsist, kes rääkis une kvaliteedist, mis on oluline vaimse tervise mõjutaja. Ettekandja rõhutas, et uneprobleemidesse tuleb suhtuda väga tõsiselt ja nendega tegelda (uneapnoe põeb 10% elanikkonnast). Ta märkis, et normaalne uneaeg täiskasvanul on ca 8 tundi, uinumisaeg võiks olla 10 minutit.

Muusikast kui vaimse tervise toetajast tegi ettekande Heili Talbak. Muusikateraapiat kasutatakse psühhoteerapias, geriaatrias, erivajadustega inimeste ravimisel jne. Kasutatakse lõdvestavat (ühetaoline, voolav) ja stimuleerivat (vahelduva meloodiaga, mis pole etteaimatav) muusikat. Meie jaoks oli esinejal kaasa võetud torukellad, mille rahustavat mõju saime ühiselt nautida.

Esimene tervisetegija

Pereterapeut Meelike Saarna rääkis isiklikust psühhohügieenist, et teisi aidates mitte ise läbi põleda. Ta tõdes, et piisavalt hea ema on see, kes hoolitseb oma lapse eest ja hoolitseb piisavalt ka enda eest. Igal inimesel peab olema keegi, kellele toetuda. Üks olulisemaid küpse isiku tunnuseid on see, et tema emotsionaalne funktsioneerimine ei ole sõltuv ümbritsevate inimeste läbielamistest. Ta oskab end kaitsta teiste inimeste valu ja kannatuste eest (Mare Pork). Ühtegi inimlikku tunnet pole võimalik vältida, aga kõiki tundeid on võimalik mõista ja valitseda (Phil Mollon). M. Saarna rõhutas, et oluline on kuulata tundeid, et aru saada vajadustest ning kindlasti tuleb lastega tunnetest rääkida.

Huvitava päeva lõpetuseks kuulutati välja Harjumaa Tervisetegija 2013, kelleks osutus Kehra Sotsiaalkeskuse tegevusjuhendaja Anu Kirsman. Harjumaa Tervisetegija tiitel anti sel aastal välja esmakordselt. Tiitliga soovitakse tunnustada inimesi, kes oma tööalase või ühiskondliku tegevusega on olnud eeskujuks ning panustanud silmapaistvalt harjumaalaste tervise parendamisse ja väärtustamisse paikkonna tasandil.

Harjumaa Tervisetegija tiitlile esitati kokku kümme avaldust.

Täname korraldajaid sisu- tiheda ja ladusa korraldusega päeva eest!

Saalivolle turniir Väana-Jõesuus

Valla Aastapäeva Saalivolle peeti esmakordselt Väana-Jõesuus. Juba kümnendat korda mängitakse pikuti pooleks tehtud platsil segapaaridena. Üllatuseks segavad kõrvuti mängivad võistkonnad teineteist haruharva. Seekord olid teistest peajagu üle Raili Kont-Kontson ja Reino Toop. Sigrid ja Märt Ilmandust võitsid aga napilt Melissat ja Rainerit Türisalust, kes viisid koju kolmanda koha auhinna.

EDDI TOMBAND

Noorimad osalejad Melissa ja Rainer. Raili Kont-Kontson

Tabasalu kulturist on maailmas kuues

Ligi kakskümmend aastat Harku vallas elanud Peep Reinart saavutas novembri keskel Austrias peetud klassikalise kulturismi maailma-meistrivõistlustel hinnatava kuuenda koha.

ALLAR VIIIVIK
vallaleht@harku.ee

Neljas selle ala MM toimus 15.-17. novembril St. Pöltenis. Peep Reinarti kinnitusele oli suurvõistlus talle väga positiivne ja kogemusterikas. “Sain ennast kõrvutada maailma paremikuga,” ütleb ta.

Eesti koondis alustas teekonda Austrias 15. novembri varahommikul Tallinna lennujaamast Esimesel öhtul toimus võistlejate kaalumine ja mõõtmine. Teisel päeval olid kavas eelvõistlused ja poolfinaalid. “Nendest selgitati esialgu 15 parimat ja pärast kuus finalist, kes võistlesid 17. novembril toimunud finaalis. Kuue hulgas olin ka mina,” ütleb Reinart.

Lõpuks tuli Tabasalu mehele kuues koht. “Debüüt kujunes üle ootuste edukaks. Ikka esimene MM ja koht finaalis. See andis tohutu motivatsiooni edaspidiseks,” räägib atleet.

Saaremaalt Harkusse

Kuidas sai 25-aastasest Peep Reinartist harkulane ning spordimees? “Olen elanud Tabasalus alates kuuendast eluaastast ehk aastast 1995. Sain kooliealiseks ja kolisime Saaremaalt mandrile,” ütleb mees. Jõusaali trenni on ta teinud viimased neli aastat.

Klassikalises kulturismis asus võistleva alles selle aasta kevadel Tallinna meistrivõistlustel.

Kulturism kui selline jaguneb Reinarti kinnitusele kaheks – kulturism ja klassikaline kulturism. “Kulturismi kategooriad jagunevad kehakaalu järgi ja klassikalises kulturismis pikkuse järgi. Klassikalises on sisuliselt tegemist lihasmassi piiranguga,” seletab mees. Võistleja maksimumkaal sõltub pikkusest. Ise võistleb Reinart kategoorias -171 sentimeetrit “See tähendab pikkus miinus 100 pluss 2 kilogrammi. Kokku on viis kategooriat ja igal kategoorial on oma valem,” ütleb mees.

Treeningud on tihedad

Millised näevad välja atleedi treeningud? “Treenin keskeltläbi 4-5 korda nädalas 45 minutit kuni poolteist tundi korraga. Iga kord kõik lihasgrupid,” seletab Reinart.

“DEBÜÜT KUJUNES ÜLE OOTUSTE EDUKAKS. ESIMENE MM JA KOHT FINAALIS.”

Toitumisrežiim on meestel range ja spetsiifiline. Võistlusteks valmistumisel on ees kindel kalorinumbr ja kindel toitainete hulk, mida ei tohi ületada. Vastasel juhul pole võimalik vajalikku vormi saavutada. “Näiteks põhilised toiduained, mida kulturist endale lubada saab, on munad, kanafilee, kala, kodujuust, kohupiim, täisterakaerahelbed, tatar, kõõgi- ja juurviljad ning muu roheline,” loetleb Reinart.

“Ei ole olemas selliseid asju nagu kiired tulemused. Igasugused imedeedid ja imetabletid, mis lubavad kiiret kaalukaotust ja kõva lihasmassi, on otse öeldes jama,” ütleb Peep Reinart.

Henry Küla

Peep Reinarti saavutused tänavu

- Tallinna meistrivõistlused: algajate kategoorias esikoht ja absoluutarvestus neljas koht.
- Eesti karikavõistlused: klassikalises kulturismis (-171 sentimeetrit) teine koht ja absoluutarvestuse neljas koht.
- Balti matš: klassikalises kulturismis viies koht.
- Eesti meistrivõistlused: klassikalises kulturismis teine koht ja absoluutarvestuse kolmas koht.
- Põhjamaade meistrivõistlused: klassikalises kulturismis (-180 sentimeetrit) kolmas koht.
- Igapäevaseid treeninguid juhendab Indrek Otsus.

Revon saab talveks soojad käpikud

Läinud nädalal avati Tabasalu eakate päevakeskuses traditsiooniline käsitöö jõulumüük. Väljas on 18 käsitöötegija valmistatud esemed, kõik talveks vajalik kaup.

ÜLO RUSSAK
ylo@harjuelu.ee

Lettidel on reas kaunis kirjas sokid, kindad, sallid, kootud mütsid, toasussid. Seintel ripuvad veel jakid, beebikom-binesoonid, linikud.

Eakate päevakeskuse perenaine Ülle Metspalu kinnitab, et jätkub kaup ja huvilisi. “Ega siin ainult pensionäride näputöö müügil ei ole,” kinnitab perenaine, “kõik valla käsitöötegijad toovad oma tooteid meile müüki. Teavad, et siit ikka ostetakse.”

Kõige paremini müüvad soojad sokid ja kindad.

“Nii kui külmaks läheb, nii ostma tullakse,” on perenaine iga tehingu üle rõõmus.

Üks ema sülelapsega astubki parajasti uksest sisse, hakkab kindaid uurima. Pisi-kesi kindaid. Aga nii pisikesi kui vaja, letil parasjagu polegi.

“Sellest pole midagi,” lohub jõulumüügi korraldaja Ülle Metspalu. “Paneme nime ja suuruse kirja, tellime meelepärast värvi.”

“Airi Rammu,” ütleb ema oma nime ja siis Revoni kindade suuruse. Perenaine paneb kõik hoolega suurde kaustikusse kirja.

“Mõne päeva pärast on Revonil kindad olemas,” annab ta kindla lubaduse.

Jõulumüük kestab 6. detsembrini.

Revon koos emaga käsitöö jõulumüügil.

Ülo Russak

Advendilaat toimus teist korda.

4x Anne-Ly Mitt

Advendilaat Suurupis

Eelmisel aastal esimest korda toimunud advendilaat Suurupis sai järje sel aastal. Pühapäeval, 1. detsembril, tähistasime esimest adventi hubase väikese laadaga Suurupi tulevase muuseum-külakeskuse majakeses ülemise tuletorni jalamil.

Majake sai äärest ääreni täidetud nii meie oma valla tuntud tegijatest, nagu Rebaseonu, Effie ja Raudale talu,

kui tublistest käsitöömeistritest meilt ja kaugemalt. Lapsed said panna posti kirjad jõuluvanale põhjapoolusele, avatud oli traditsiooniline Tuletorni kohvik. Jõulumeeloole tõi ruumi oma lauludega Suurupi Meretule naiskoor.

Suurupi Selts soovib kõikidele Harku valla elanikele rahulikku ja helget jõuluaga!

ANNE-LY MITT

Ravimite hinnast

Küsimustele vastab perearst Triinu-Mari Ots.

Kas ja kuidas patsiendi liiga suur omaosalus ravimite ostmisel võib mõjutada ravikvaliteeti?

Ravimite toimimise eeldus on see, et neid võetakse. Kui ravimid on patsiendile kõrge hinna tõttu kättesaamatud, siis ei saa me oodata ka ravitoimet. Sageli võib juhtuda ka nii, et patsient ei saa osta välja kõiki määratud ravimeid – siis teeb ta sageli meelevaldse otsuse, jättes osad ravimid välja ostmata. Osad ravimid on aga määratud just kombinatsioonravina ja kui patsient kõiki ravimeid arsti väljakirjutamise järgi ei tarvita, ei saa me ka loodetud ravitulemust.

Kas inimesed julgevad arstile tunnistada, et tal tegelikult raha selle ravimi ostmiseks pole? Või häbenevad ja jätavad lihtsalt rohu välja ostmata?

Arsti kabinetis ei tule inimesel igakord isegi pähe küsida, mis ravim maksab. Harva juhtub, et inimene tunnistab, et tal nagunii ei ole raha ja ta ei osta seda välja. Mõnikord selgub tõde, kui arst seda küsib, aga ka siis võib juhtuda, et patsient ei taha tunnistada, et tal ravimi väljaostmiseks raha ei jagu.

Originaalravimi tootmisega nähakse nii palju vaeva, tehakse igasuguseid katseid, kontrollitakse ohutust ja efektiivsust. Geneeriliste ravimitega nii palju vaeva ei nähta. Kuidas saab väita, et need kaks on samaväärsed?

Originaalravimi turulettoomine võtab kaua aega, seepärast patenteerivad tootjad aluses ära ravimimolekuli. Patendiaeg on kakskümmend aastat, et ravimi turulolemise ajaga kulutatud raha tagasi teenida. Peale patendi lõppu võivad ka teised tootjad hakata sama ravimit tootma, ostes kvaliteetset toimeainet. Geneerik ja originaal sisaldavad mõlemad samas koguses sama toimeainet, mis tähendab, et nende oodatav ravimitoime on sama.

Kas teil on praktikas kogemusi, et geneerilised ravimid sobivad patsiendile vähem kui originaalravimid?

On nii selliseid kogemusi, aga on ka vastupidised. Inimesed on erinevad ja nii võib ka iga ravimi toime indiviiditi erinev olla. Samamoodi võib olla patsiendil talumatust justnimelt originaalravimi abiaine suhtes.

Kas geneerilisele ravimile kehtib sama soodustuse määr kui originaalile?

Haigekassa kompenseeritav soodustus on enamasti toimeainepõhine, seega määrusega kehtestatud soodustuse määr on tõepoolest sama, kuid ravimi hind on sõltumata soodustuse määrast kehtestatud piirhinna tõttu väga erinev.

Kuna ravimite hinnad võivad apteegis pidevalt muutuda, tekib olukord, kus ükskord on odavam ühe ra-

Ravimid.

Internet

Mis on toimeaine ja sellepõhine retsept?

TOIMEAINE

- Ravim koosneb mitmetest ainetest – toime- ja abiainetest.
- Toimeaine on see, mis avaldab mõju. Ülejäänud ained on need, mis hoiavad ravimit koos, moodustavad sobiva vormi, annavad sellele värvi, kuju, maitse jms.
- See kehtib nii käsimüügis vabalt saada olevate kui ainult retsepti alusel müüdavate ravimite kohta. Ühe toimeainega ravimeid on sageli mitmeid ning neil on ka erinev müügihind.

TOIMEAINEPÕHINE RETSEPT

- Kõigil arstidel on kohustus välja kirjutada toimeainepõhiseid retsepte.
- Sellele kirjutab arst ravimi toimeaine nimetuse, mitte ravimi kaubandusliku nime. Toimeainepõhine retsept annab patsiendile apteegis võimaluse valida endale sama toimeainega ravimite hulgast hinnalt sobivaima.
- Harvadel juhtudel võib arst kirjutada retseptile konkreetse ravimi kaubandusliku nime – seda siis, kui patsiendil on selleks meditsiiniline vajadus. Sellisel juhul patsiendil apteegis valikuvõimalust ei ole, välja tuleb osta ravim, mille nimi on kirjas retseptil.

Allikas: haigekassa

vimitootja pakend ja teinekord jällegi teise tootja oma. Kui soovin kogu aeg kasutada soodsaimat ravimit, kas võin siis pakendeid pidevalt vahetada?

See sõltub suuresti sellest, millises ravimist me räägime. Näiteks valuravimite puhul – mida inimene igapäevaselt ei võta – ei ole vahet tõepoolest. Pikemalt võttes ja pikema toimega ravimi puhul võib saada patsiendi jaoks määravaks juba harjumus – osa ravimeid tuleb võtta tühja kõhuga, osa abained ei taha piima jne. Võrdsete ravimite mõju sõltub muu hulgas ka toidust ja nii võib oodatava 24-tunnise toimega ravimi mõju piirduda hoopis lühema ajaga. Kui üks ravimpreparaat on juba proovitud ja toime kindel, võib olla mugavam jääda selle juurde, eriti arvestades, et erinevate geneeriliste ravimite hinnad ei erine tavaliselt nii drastiliselt nagu originaalravim ja geneerik. Üks konkreetne ravikuur on soovitatav lõpuni viia sama preparaadiga.

Rääkides vererõhu- või südamehaiguste ravimist, mida inimesed tavaliselt võtavad aastaid, võib sama toimeainega preparaati proovida vahetada teise vastu küll. Igal ravimil võib olla indiviiditi erinev toime, mida on 100%-liselt võimatu ette ennustada, mistõttu peab arvestama või-

malusega, et uue tootja ravim siiski konkreetsele inimesele natuke teistmoodi toimib.

Kas ravimi soodustuse määr sõltub sellest, et selle määrab perearst või eriarst (mõne patsiendi väitel määrab perearst madalama määra)? Kas on ravimeid, mida saab välja kirjutada ainult eriarst?

Teatud ravimite soodustingimustel väljakirjutamisel on perearstidel tõesti piirangud. On ravimeid, mille retsepti perearst saab pikendada juhul, kui eriarst on seda esmaselt kirjutanud. Sellisel juhul on piirang esmane väljakirjutamisõigus. Osa diagnooside puhul, mis eeldavad eriarsti jälgimist – näiteks teatud süsteemsed sidekoehaigused, kasvaja – on ka ravimite väljakirjutamisel praegu piirangud perearstil.

Neid tohib eriarst kirjutada suurema soodustusega kui perearst.

Samuti on teatud piirangud tulenevalt ravijuhenditest – on ravimid, mis on suurema soodustusega vaid siis, kui neid kasutatakse kombinatsioonis teiste ravimitega. Arstid on soodusravimite väljakirjutamistingimustega kursis, keegi ei kirjuta teadlikult väiksemat soodustuse määra kui seadusandlikult on õigus saada suuremat soodustust.

ADVENT

Õnn

Õnn on ettearvamatu, kaval. Õnne iialgi ei tea. Vahel on see halb, vahel hea. Head ihkab iga inimene siin ilmapeal. Vanad rõõmud on hallikasvalged. Uued taas siiruvuurilised. Ära unusta oma mõtteid ja lootust, Mis jääb kestma, kuniks usud tõelisse õnne.

CATLYN LEPPMAN

Õnne märkamine

Õnne lihtsalt üles ei leia. Õnn ei istu nurga taga. Õnne ei saa kutsuda. Õnn on kutsumata külaline. Märkamine pole juhus, vaid hea süda ja soov teisi aidata. Ja ega sa ei näe, kui sa ei taha. Hoolivus pole kui õnn, et otsima pead seda tulutult. Ta on kõikjal su ümber. Kui vaid näha tahad.

BRITTA BÖTKER

VÄÄNA MÕISAKOOLI V KLASSI ÕPILASED

Selgusid Holmeri nominendid

Harjumaa Omavalitsuste Liidu (HOL) tunnustusauhinna Holmer kandidaatideks esitati tähtselt üheksa omavalitsustegelast.

Suur Holmer – aasta omavalitsusjuht – antakse välja üks auhind.

• Georgi Böstrov – Maardu linnavolikogu esimees, endine linnapea.

• Enn Karu – Kernu valla vanem.

• Kaupo Rätsepp – Harku vallavanem.

Väike Holmer – aasta omavalitsustegija – antakse välja kaks auhinda.

• Ruth Jürisalu – Harjumaa Omavalitsuste Liidu kultuurinõunik.

• Helle Lootsmann – Loksa linnavolikogu liige, HOLi juhatuse liige.

• Ellen Pärn – Kose valla valitsuse finantsjuht.

• Arvo Pärniste – Saku vallavolikogu aseesimees endine vallavanem ja asevallavanem.

• Karin Tenisson – Saku vallasekretär.

Auhinna konkursi žüriiks on HOLi juhatuse Detsembrikuu juhatuse koosolekul tehakse valik salajasel hääletusel ja tulemused avalikustatakse 30. detsembril Harjumaa Ballil.

Holmer on skulptor Aivar Simsoni pronksskulptuur, mida antakse välja igal aastal kahes kategoorias. Auhinna eesmärgiks on Harjumaa omavalitsustegelaste tunnustamine ja omavalitsuste koostöö arendamine. (HOL)

Raamatupidamisteenused, majandusaasta aruanded, vanad perioodid – OÜ, KÜ, MTÜ
Info 527 3923 Moonika või moonika@erten.ee
www.erten.ee

Active Studio

Uus seltskonnatantsu kursus alustab Rohujuure Keskuses (Kallaste Keskus 2, Tabasalu).
www.activestudio.ee
info@activestudio.ee
tel 5191 7692

Active Studio

kutsub lapsi tantsima! Tunnid toimuvad Rohujuure Keskuses (Kallaste Keskus 2, Tabasalu).
www.activestudio.ee
info@activestudio.ee
tel 5191 7692

Tabasalu Husalong

Asume Tabasalu Spordikompleksi I korrusel. Salong on avatud iga päev kell 9-20, tel 603 2043.

[Külasta meie uuenenud kodulehte](#)
www.tabasaluhusalong.ee/

Uus teenus!

Tselluliidimassaaž
90 minutit 40 eur.
5 korra ostul
soodushind.

TEATED

• Aastaringne fekaalivedu ja kuni 10 m³ kogumismahutite tühjendamine. OÜ Norringsen. Tel 5662 1300

• Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, hind 1,09 eur/min. Vt ka ennustus.ee

• Korstnapühkija litsenseeritud teenused, küttekollete kontroll, remont ja ehitus. Akti väljastamine kindlustusseltside jaoks. Tel 5690 0686

• Kõik potsepatööd: kaminad, ahjud, pliidid, soojamüürid – remont ja ehitus. Töödel garantiid. Tel 5665 1812, Ivar

• Liugksed ja garderoobid. Hinnad soodsad. Garantiid. Tel 502 9075

• Liugksed ja riidekapid. Abi kapi või garderoobi projekteerimisel. Parimad hinnad. Tel 522 1151, www.nagusul.ee

• Ohtlike puude aastaringne raie-, hooldus- ja saetööd. Katuserennide puhastus. Tel 5551 2104, www.puuhooldaja.ee

• Ohtlike puude ja okste langetamine. Töö kiire ja korralik. Tööde teostamiseks kasutame tõstukit ja erinevaid ronimisvahendeid. Helista tel 565 8686

• Ostame ehte- ja hambakulda, vanu münte, ordeneid ja hõbedat. Tuleme ja hindame tasuta! Kullakeskuse kullakuller – eurod koju kätte! Tel 5858 5222

• Ostame korteri või maja Tallinna piires. Võib olla halvas seisukorras. Tel 5820 0800

• Pakume tööd kogemustega metsaveoautojuhtidele. Nõutud CE juhuluba. Tööpiirkond Eesti. Oma CV või lühitutvustus saata mailile: info@hec.ee. Lisainformatsioon tel 5683 4900

• Pere ostab nõukogudeaegseid lauanõusid, vaase. Tel 5859 9737, tarbeklaas@hotmail.ee

• Personaalne arvutiabi eakatele. Tel 5309 0574, Patsita OÜ

• Projekteerimine, ehitustööde teostamine, energiamärgised, liitumisprojektid, tehnosüsteemide projektid. Lisainfo tel 5650 9395, erki.maire@gmail.com

• Soovin osta sõiduauto hinnaga kuni 1000 eurot. Tel 5819 0200, rain30@hotmail.ee

• Teostame vee- ja kanalisatsioonitöid, septikute ning süvaveepumpade paigaldust. Tel 502 1279, info@puurkaevumeistrid.ee

• Vanametalli kokkuvõet, konteinerite tellimine ja transporditeenus. Metalliveoks võimalik kasutada tasuta järelhaagist. Asume Tutermaal, tel 678 2055

• Väikeveod, veoteenus kalluriga: killustik, liiv, erinevad mullad, segud, jpm. Tel 501 5992, forame.grupp@gmail.com

• Väljaõppinud puudelangatja teostab ohtlike puude ja okste raiet. Teostan puude kujundusloikust. Tööd teen tõstuki ja köistehnikaga. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta. Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee

Reklaami või kuulutuse tellimine, e-mail myyk@harjuelu.ee, telefon 646 2214

Kuldsed Käed

Puhastus- ja hooldusteenused

SOODNE, MUGAV, LIHTNE
Valige oma sobiv kodukoristuse pakett

www.kuldsedkaed.ee
Kodukliendihaldur Ele Saareleht
E-post: ele@kuldsedkaed.ee,
Tel: 56 934 070

Ootame lapsi koos pereedega jõuluretkel, mis toimub pühapäeval, 8. detsembril kell 11.00-14.00 Väana-Jõesuu koolis.

Jõuluretkel

- kaunistame piparkooke
 - soojendame ennast lõkke ääres, jooime teed
 - paneme kirja jõulusoovid ja saadame need jõuluvana postkontorisse
 - meisterdame töötubades
- Üritus on kõigile tasuta.

Vaata ka: www.harkulaps.ee
Kohtumiseni! Harku valla lastekaitse ühingu päkapikud

Muraste külaselts kutsub:

Saabusmas on kaunis jõuluaeg ning hinge poeb soov teha midagi head.

Paljude pere sõbrad on tulvil maitsvatest hoidistest, samas on kodusid, kus vanematel ei ole võimalust oma särasilmsetele põngerjatele seda kõike pakuda.

Muraste külaselts kutsub teid pakutama jõulurõõmu ning annetama omavalmistatud hoidiseid (moosid, mahlad, konservid, supipõhjad, salatid jt konserveeritud metsa- ja aiasaadused) neile, kes seda siiralt ootavad.

Palume võtta annetuse võtandimõõdud ühenduse kätte kuni 11. detsembrini!
(tel 56553604 või katre.kuusik@gmail.com).
Hoidiste kogumine toimub kuni 8. detsembrini.

Harku vallavalitsus teatab

Detailplaneeringute algatamise taotlused

Tulenevalt Harku valla ehitusmääruse § 9 lõikest 1 annab Harku vallavalitsus teada, et vallavalitsusele on esitatud järgnevad detailplaneeringute algatamise taotlused:

1. Tabasalu alevikus Looduse tn 9 (katastritunnus 19801:002:1711, sihtotstarve – elamumaa, suurus 3243 m²) maaüksusele. Taotluse kohaselt on detailplaneeringu algatamise eesmärk suurendada kehtiva Tabasalu põhjaosa 13. kvartali osa detailplaneeringuga (kehtestatud Harku vallavolikogu 27.09.2007 otsusega nr 90) määratud krundi ehitusalust pinda ja täisehituse protsenti juba rajatud kõrvalhoone seadustamiseks ja välikamina rajamiseks.
2. Rannamõisa külas Lepiku (katastritunnus 19801:002:3310, sihtotstarve – maatulundusmaa, suurus 3,24 ha) maaüksusele. Taotluse kohaselt on detailplaneeringu algatamise eesmärk kehtiva Rannamõisa külas Paju ja Suuretamme maaüksuste detailplaneeringuga (kehtestatud Harku vallavolikogu 27.03.2007 otsusega nr 22) määratud krundi hoonestusala suurendamine ja muutmine, rajamaks elamu maksimaalsele kaugusele väärtuslikest tamme- ja männipuudest, mille läbi saavutada parem valguse langemine krundile.
3. Suurupi külas Kasevälja tee 9a (katastritunnus 19801:001:1241, sihtotstarve – tootmismaa, suurus 200 m²) maaüksusele. Taotluse kohaselt on detailplaneeringu algatamise eesmärk kehtiva Suurupi külas Kasevälja elurajooni (endine Kasemetsa maaüksus) detailplaneeringu (kehtestatud Harku vallavolikogu 29.05.2003 otsusega nr 41) muutmine veetötlusjaama rajamiseks. Krundil asub hetkel ümbruskonna vajadusi mitterahuldav pumpla, mis lammutatakse. Lammutatava pumplahoone asemele rajatakse Kasevälja veetötlusjaam.
4. Rannamõisa külas Kalju (katastritunnus 19801:002:6642, sihtotstarve – maatulundusmaa, suurus 1,71 ha) maaüksusele. Taotluse kohaselt on detailplaneeringu algatamise eesmärk olemasoleva maaüksuse jagamine, moodustades elamumaa sihtotstarbega krundi, millele määrata ehitusõigus ühe pere-elamu rajamiseks.

Harku vallavalitsus on võtnud taotlused menetlusse, millega otsustatakse planeeringu algatamine või algatamata jätmine.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemus

24.10-21.11.2013 oli Harku vallamajas (Ranna tee 1, Tabasalu) Harku alevikus Keila metskond maatükk nr 14 maaüksuse osa detailplaneeringu avalik väljapanek. Avaliku väljapaneku ajal planeeringulahenduse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid Harku vallavalitsusele ei laekunud. Vastavalt planeerimis- ja ehitusseadusele edastab Harku vallavalitsus planeeringu Harju maavanemale järelevalve teostamiseks.

Detailplaneeringu menetluse lõpetamine

Harku vallavalitsuse 25.11.2013 korraldusega nr 808 on lõpetatud Tutermaa külas Kadarpiku-3 maaüksuse detailplaneeringu menetlemine ja kehtetuks tunnistatud Harku vallavalitsuse 28.10.2003 korraldus nr 963 "Detailplaneeringu algatamine".

PROTTEN

NAISTERÕIVAD

ESINDUSKAUPLUS KEILAS
PALDISKI MNT 19
Tel: 6747575

15. detsembril 2013 kell 13.00
Kumna Kultuuriaidas laste jõulupidu.
Külla tuleb Heino Seljamäe kohviteater
etendusega
Tuhkatriinu
Pilet 3 €

Selleks, et kingitusi jaguks, palume laps(ed) eelnevalt nimeliselt registreerida hiljemalt 12. detsembril telefonil 51 15021 või e-posti aadressil kumna@kumna.ee.

SÕBRALIK JA PROFESSIONAALNE KINNISVARATEENUS! Tasuta konsultatsioon!

ANDRUS SOONSEIN
509 4112

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Meid kliendid soovivad

MTÜ Tervendavad Aiad

kutsub
loengusarja „Mets kui Tervendav aed“
avaõhtule
06.detsembril 2013.a.
**VILJAKAST MITTEMIDAGI
TEGEMISEST - METSAS**
Külas on meie looduse elav legend,
Vaikuse partei liige
FRED JÜSSI

Kohapeal võimalik osta heliplaate loodushäältega

Kohtumiskohaks kohvik "Rohujuur" Tabasalus
algus kell 18.00
Osalustasu 8 eur. Pensionärid, õpilased 5 eur.
Palume eelregistreeruda tervaiad@gmail.com
50 37 504

MTÜ Tervendavad Aiad

ja

MTÜ Tabasalu Looduspark

kutsuvad

15.detsembril 2013.a.

Jõulueelsele matkale koos loodusemees,
loodusfotograaf **VAL RAJASAAREGA**

TABASALU LOODUSPARK KUI VÄRAV METSA

Alustame kell 11.00 Tabasalust
Looduspargi väravast ja
lõpetame kell 13.00 lõkketule ääres

Osalustasu 8 eur. Pensionärid, õpilased 5 eur.
Palume eelregistreeruda tervaiad@gmail.com
50 37 504

KALTSUKAPP
E-N 10-18 R 10-16 L 10-16
20.12-02.02 oleme suletud
Uued ja kasutatud
riided, jalanõud
ning aksessuaarid
kogu perele
**KOGU KAUP 9.-14.12
-50%**
Ilusat Jõulukuud!
TABASALUS Kallaste keskus 4 (Rohujuure ja Vallavalitsuse vahel)

11 aastat kogemust
Kvaliteetset kinnis-
varateenust pakub
Teile kutseline maakler
50 35 680
Jaak.Eller@pindi.ee
 PINDI
REALIA GROUP

Ranna Mõisa lasteaiad
Rannamõisa lasteaiad
võtavad tööle ÕPETAJA!
Tööle asumine kohe.
Töösoovist palun teada anda
tel 603 2350 või e-post
margit@rannamõisa.edu.ee.

TOLMETS
Tolmet Tallinn OÜ
16961
BETOONI 7A, TALLINN
WWW.TOLMETS.EE
VANAMETALLI KOKKUOST
ALATI PARIM HIND

Rehvid igale autole
Parim hind!
Uuri lähemalt: www.boranka.ee

HAAUPIIRDED
Hauapiirete ja hauakivide
valmistamine, müük ja paigaldus
kalmistutel üle Eesti.
Hauapiirde ja hauakivi koos tellimisel
SOODUSTUS.
Avatud E-R 10-18, L 10-15
Hauapiirded OÜ. Punane 68, Tallinn.
Tel 558 7276. www.hauapiirded.info

Tartu mets
ostab metsakinnistuid
ja põllumaid
kogu Eestis.
Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

HAMBARAVIKLIINIK
■ Haabersti Tervisekeskus
Ehitajate tee 137
■ Nõmme Tervisekeskus
Jaama 11
■ Mustamäe polikliinik
Ehitajate tee 27
■ Kopli polikliinik
Sõle 63
■ Naistekliinik/
Pelgulinna Sünnitusmaja
Sõle 23
Kasutatakse aastast 1998
Hamburavi Eesti Haiglas.
Registratuur 1314
Hamburavi keskhäälga.ee
www.keskhäälga.ee

HARKU VALLA TEATAJA
Väljaandja: Harku vallavalitsus, Ranna
tee 1, Tabasalu 76901, Harju maakond,
tel 600 3848, faks 600 3854.
Toimetaja: Katrin Romanenkova,
tel 606 3830,
katrin.romanenkova@harku.ee.
Reklaam ja müük:
Regina Lilleorg, tel 646 2214,
myyk@harju.ee.
Artiklid ja kaastööd saata:
vallaleht@harku.ee.
Koduleht: www.harku.ee
Kujundus ja kirjastaja:
Kirjallise Kirjastus AS.
Trükk: AS Printall.
Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljan-
dal neljapäeval. Vallaleht ei ilmu juuli-
kuus ja riigipühadel. Toimetusel on
avaldamisel õigus kaastööd lühendada
ja redigeerida.

**PEETER VIHMA & ARTUR TALVIKU
DOKUMENTAALFILM**
OKUPEERI OMA MÜÜR
"SPÄTE RÄHA, KUI EI NÄITA SEDA FILMI
ENNE VALIMISI!"
NÄKSI MURU ROHUJUURETASAND!
TOOTJA: EETRIÜKSUS OÜ
Eesti Filmi Instituut
Estonian Film Institute
EITOSTANUD: KÜSK

Laupäeval, 7. detsembril alu-
sega kell 14.30 Vääna-Jõesuu
koolis Peeter Vihma ja Artur
Talviku dokumentaalfilm
"Okupeeri oma müür".
Dokumentaalfilm otsib vastust
küsimusele, kas Eestis on tõe-
line kodanikuühiskond võima-

lik ja mis juhtub maailmas pä-
rast sügavas kriisis oleva esin-
dusdemokraatia lõppu. Enne
filmi vaatamist kell 14.00 uut
koolimaja tutvustav ring-
käik.
Filmile järgneb arutelu. Paku-
takse suupisteid. Vestlust ju-

hatab kirjanik Tarmo Teder,
kaasa mõtleb filmi autor, Pee-
ter Vihma. Sissepääs vaba.
Korraldaja: Vääna-Jõesuu kü-
laselts. Toetaja: Harku Valla-
valitsus.
<https://www.facebook.com/vjkulaselts>

Heategu teeb imet!

TABASALU LIONS KLUBI kutsub
laupäeval, 14. detsembril kell 11-16

HEATEGEVUSLIKULE HARKU VALLA JÕULULAADALE TABASALU LAADAPLATSIL

Jõulukuused · Käsitöö · Eestimaine toit
Soojad joogid · Suured ja väikesed lauljad-tantsijad
Heategevuslik loterii · Kohal on jõuluvana!

KELL 15:00 esinevad soojas telgis
AKUSTILISE KONTSERDIGA
HENDRIK SAL-SALLER
JA ERKO LAURIMAA

Laada tulu läheb vähekindlustatud perede abistamiseks.

TOETAJAD:

AS KARUMAA

www.homeyard.ee

Jõuluüritus Harku valla pensionäridele laupäeval, 7. detsembril

Üritus algab jõululõunaga Tabasalu Ühiskümnaasiumis. Peale pidulikku lõunasööki sõidame ühiselt bussiga Oleviste kirikusse, kus kuulame Dave Bentoni jõlukontserti.

• Jõululõuna Tabasalu Ühiskümnaasiumi sööklas algab kell 16.00

• Dave Bentoni jõlukontsert Oleviste kirikus algab kell 19.00 (kontserdipiletid saab peolauas)

Bussigraafik:

I buss – toob peolised Harku alevikust ja Harkujärvelt Tabasallu

15.15 Harku keskus

15.25 Harkujärve koolimaja

15.35 Bioloogia bussipeatus (suunaga Paldiski poole)

15.40 Hooldekodu

15.45 Tabasalu Ühiskümnaasium

II buss – toob peolised graafikus märgitud peatustest Tabasallu

14.45 Tutermaa bussipeatus

14.50 Kumna

15.00 Vääna, suur parkla ristteelt Keila-Joa poole

15.15 Türisalu (Internaatkooli ja Türisalu bussipeatus)

15.20 Naage

15.25 Vääna-Jõesuu

15.25 Vääna-Viti

15.30 Suurupi teerist

15.30 Muraste

15.35 Ranna tee

15.35 Maasika

15.40 Rannamõisa kirik

15.40 Hääletajad Tabasalu-Harku teel

15.45 Tabasalu Ühiskümnaasium

NB! Peatustes palume olla 10 min varem

Kontserdile sõidame kell 18.10 Tabasalu ÜG parklast (ujulapoolsest küljest), kus ootavad meid 4 jõlubussi (Hansabuss).

Bussid nr 1 ja 2 – viivad kontserdile Tabasalu pensionärid ja toovad pärast tagasi Tabasallu.

Buss nr 3 – viib kontserdile Harkujärve ja Harku aleviku pensionärid ning viib nad pärast koju Harkujärvele ja Harku alevikku (peatub Harkujärve koolimaja juures, Bioloogia bussipeatuses ja Harku keskus raamatukogu, perearstikeskuse ees).

Buss nr 4 – viib kontserdile ja hiljem ka koju pensionärid, kes tulid Tutermaalt, Väänast, Murastest, Suurupist, Rannamõisast, Kumnast jne (ehk need eakad, kes tulid selle pika ringi bussiga) järgmist marsruuti arvestades:

• Mööda Rannamõisa-Harku teed – seal vastavalt eakad ise ütlevad, kus soovivad maha minna.

• Pärast keerab buss Klooga mnt-le ja suundub Vääna-Jõesuu poole

• Rannamõisa kirik

• Maasika bussipeatus

• Ranna tee bussipeatus

• Muraste teerist (Mummi trahteri juures)

• Suurupi teerist

• Vääna-Viti teerist (tankla juures)

• Vääna-Jõesuu

• Naages- Viti bussipeatus

• Türisalu- Kooli ja Türisalu bussipeatus

• Vääna ristteelt Keila-Joa poole

• Tutermaa bussipeatus

• Kumna bussipeatus

NB! Palun bussijuhile öelda tagasisõidul, kus soovite peatust.

Info tel 600 3867, Tiia Spitsõn valla sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja

EURO OIL

HEAD KLIENDID, TÄNAME!

**Aasta lõpuni kõik kütused
sooduskaardiga - 2 senti liiter.**

Rahulikku jõuluaega ja ilusat uut aastat!

Sooduskaardi saab tellida aadressilt www.eurooil.ee või helista 6150555.

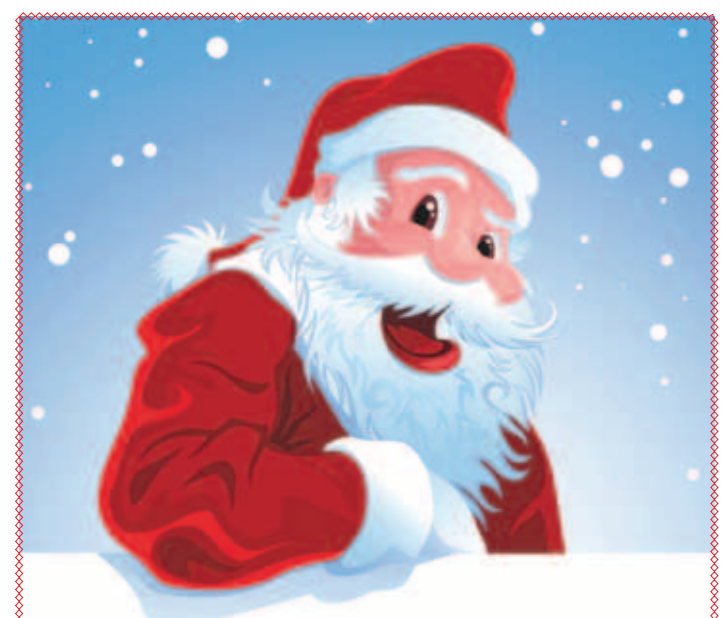
AUTOTEENINDUS

TERMA

VÄRVIMINE, KERETÖÖD,
REMONT, REHVITÖÖD.

E-R 9.00-18.00
tel. 658 1242
5456 8183

AVATUDI!

Hea ettevõtja!

Jõulueelsel nädalal, 20. detsembril ilmub maakonna-
lehe Harju Elu vahel erinumber JÕULULEHT, mille
leiavad oma lehe vahelt ka kõik Harku Valla Teataja
ning Jõelähtme vallalehe lugejad.

JÕULULEHE tiraaž on 14 000. Erinumber on suure-
pärase võimaluse avaldada oma firma toote või teenuse
tutvustus, aga ka jõulutervitus klientidele, koostöö-
partnereile ning lehelugejale!

Kõik head soovid ilmuvad JÕULULEHES, kui saadate
need aegsasti aadressile myyk@harjuelu.ee.

Kaunist jõuluaja tulemist! Harju Elu toimetis